

KYRKOAVGIFTSPROGNOS MED MAKROEKONOMISK UTBLICK AUGUSTI 2016

1. Sammanfattning

Kyrkoavgiftsprognosen pekar på nedjustering av intäktsprognosen för åren 2017-2020 jämfört med tidigare prognos. Nedjusteringen för 2017 beror på skillnad mellan SKL:s aprilprognos och skatteunderlagets preliminära utfall enligt Skatteverkets augustiprognos för beskattningsår 2015. För åren efter 2017 beror skillnaderna mot aprilprognosen framförallt på nya antaganden av SKL om sjuk- och föräldrapenning samt omdisponering av antal arbetade timmar mellan prognosåren. Specifikt för 2019 har takten på intäktsökningen även justerats ned något mot bakgrund av de utträdestal som medias granskning av Svenska kyrkan föranlett under sommaren 2016.

I makroekonomisk utblick omnämns större ekonomiska och politiska händelser internationellt som under det senaste halvåret ägt rum som exempelvis Brexit, ett turkiskt kuppförsök och flera terroråd i spåren av en allt mer komplicerad konflikt i Mellanöstern. Samtidigt finns övervägande positiva konjunktursignaler från USA och i Eurozonen driver privat konsumtion tillväxten uppåt. Efter en tung inledning på 2016 har både den svenska och de globala aktiemarknaderna per utgången av augusti återhämtat sig starkt. Reporäntan ligger efter Riksbankens penningpolitiska möte i juli kvar på -0,5 procent. Den expansiva penningpolitiken ser ut att fortsätta även under 2017 för att sedan gradvis minska. Prognosinstituten räknar nu med att inflationsmålet om två procent i Sverige uppnås först år 2018. Efterfrågan på arbetskraft i Sverige fortsätter att öka de kommande åren, men jämfört med utvecklingen 2015 och 2016 väntas sysselsättningstillväxten att därefter avta. Kollektivavtal har tecknats för Svenska kyrkans 22 000 anställda, vilket i likhet med industrin innebär en avtalsmässig löneökning på 2,2 procent och gäller fram till 31 mars 2017. Medlemsprognos 2030 visar att antalet medlemmar i Svenska kyrkan beräknas sjunka från 6,3 miljoner 2014 till 5,1 miljoner 2030.

Denna publikation är disponerad efter följande huvudrubriker:

1. Kyrkoavgiftsprognos
2. Makroekonomisk utblick– omvärldsfaktorer av betydelse för församlingarnas intäkter och kostnader
3. Hjälp och stöd till församlingarnas budgetarbete
4. Hjälp och stöd i finansiella frågor
5. Kontakt

Arbetet med ekonomisk omvärldsbevakning med avseende på Svenska kyrkan behöver ständigt utvecklas och förbättras. Vi tar därför tacksamt emot förslag, kommentarer och synpunkter på denna rapport. Återkoppling kan göras till kontaktpersoner omnämnda längst bak i rapporten.

Uppsala i augusti 2016
Ola Hägglund
Ekonomi och finanschef

2. Kyrkoavgiftsprognos

2.1 PROGNOSEN FRÅN SKL: FORTSATT FART I SVENSK EKONOMI

I cirkulär 2016:45 presenterar Sveriges kommuner och landsting (SKL) en uppdaterad skatteunderlagsprognos, som sträcker sig fram till beskattningsår 2019. Den svenska ekonomin beräknas fortsätta att utvecklas betydligt starkare än i många andra länder. Anledningen till detta är en fortsatt stark utveckling av inhemsk efterfrågan. Den svenska högkonjunkturen förstärks nästa år i och med att exporten, bl. a. till följd av en försvagad krona, väntas få bättre fart. Skatteunderlagets preliminära utfall för beskattningsår 2015 enligt Skatteverkets augustiprognos indikerar dock en lägre ökning av skatteunderlaget jämfört med SKL:s prognos från april. Det preliminära utfallet visar på en skatteunderlagsökning om 4,6 procent, vilket kan jämföras med 5,0 procent enligt SKL:s aprilprognos. SKL finner i nuläget ingen förklaring till denna skillnad. Nedrevideringen för 2016 beror i huvudsak på nedjustering av prognoserna för sjuk- och föräldrapenning. Då SKL:s prognos bygger på att Sverige når konjunkturell balans 2019 har uppjusteringen av arbetade timmar 2016 föranlett en motsvarande nedjustering påföljande år, vilket får negativ påverkan på skatteunderlaget 2017-2019. Följande tabell visar det senaste årets SKL- prognoser över skatteunderlagets nominella utveckling.

Tabell 1

Årlig förändring av skatteunderlaget enligt Sveriges kommuner och landsting

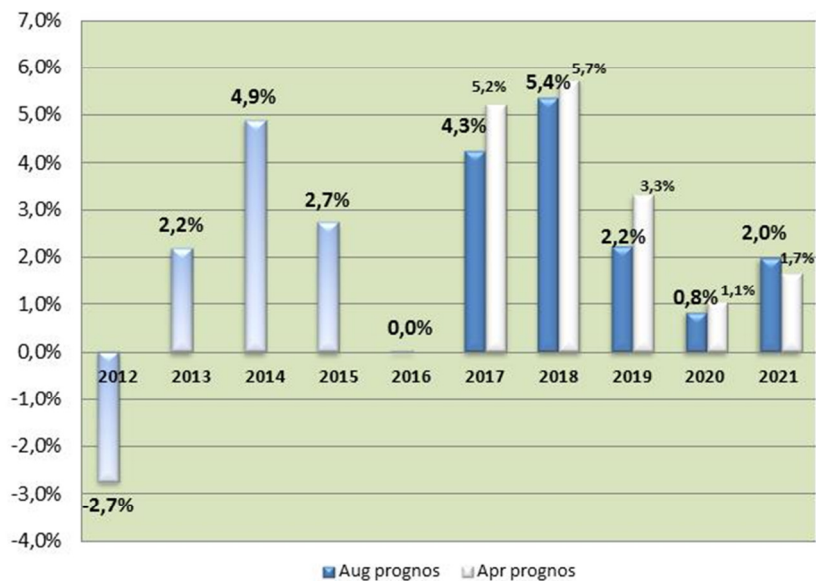
Beskattningsår	2015	2016	2017	2018	2019
Augustiprognos 2016	4,8*	4,8	4,6	4,1	4,1
Aprilprognos 2016	5,0	5,0	5,2	4,3	4,3
Februariprognos 2016	4,9	5,6	5,6	5,2	4,4
Decemberprognos 2015	4,9	5,4	4,4	4,6	4,3
Oktoberprognos 2015	4,7	5,4	4,4	4,6	4,3

*Preliminärt utfall på skatteunderlagets ökning beskattningsår 2015 enligt Skatteverkets augustiprognos visar en ökning om 4,6 % jämfört med 2014.

2.2 SKATTEUNDERLAGSPROGNOSENS PÅVERKAN PÅ KYRKOAVGIFTEN

När SKL:s prognos över skatteunderlagets utveckling tillämpas för att beräkna intäkterna från kyrkoavgifter får vi en bild enligt diagrammet nedan.

Diagram 1. Årlig förändring av kyrkoavgiftsintäkt 2017-2021

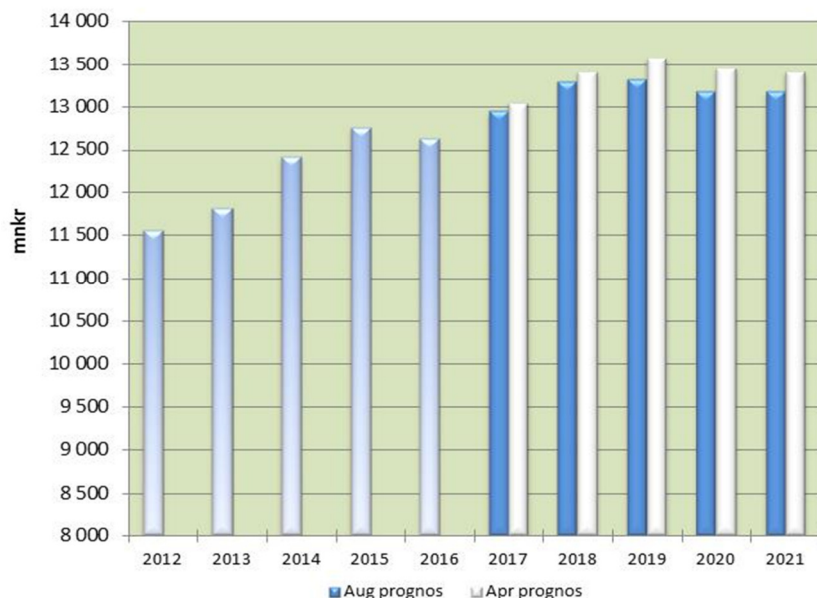
Nedjusteringen av intäktsprognosen för år 2017, som kan ses i diagram 1, beror på differens mellan SKL:s skatteunderlagsprognos från april och skatteunderlagets preliminära utfall per augusti. Nedrevideringarna för åren 2018-2020 är för det första en följd av inledningsvis nämnda uppdatering av skatteunderlagsprognosen för beskattningsåren 2016-2018 som SKL gjort per augusti. För det andra har en mindre nedjustering av intäktsökningen år 2019 även gjorts mot bakgrund av de utträdestal som medias granskning av Svenska kyrkan föranlett under sommaren 2016.

Diagram 2 nedan visar prognostiserad total intäkt från kyrkoavgiften för Svenska kyrkans församlingar och pastorat fram till och med 2021, baserad på SKL:s augustiprognos avseende skatteunderlaget. Intäktsutvecklingen är rensad för inflation.

När får konjunkturen genomslag på kyrkoavgiften?

En förändring i konjunkturen påverkar församlingarnas intäkter från kyrkoavgiften med två års fördröjning. Det beror på att församlingarna erhåller preliminära kyrkoavgifter för pågående inkomstår, det vill säga en förskottsutbetalning. Förskottet baseras på avgiftsunderlaget för respektive församling, två år före innevarande inkomstår. Exempelvis ligger medlemmarnas kommunalt beskattningsbara inkomst år 2015 till grund för det förskott som församlingarna får för 2017. Eftersom medlemmarnas sysselsättningsnivå och löneutveckling varierar från år till år, uppstår en differens mellan förskottsutbetalningen 2015 och den faktiska kyrkoavgiften för 2015 (som blev känd i slutet av 2016). Differensen leder antingen till en slutavräkningsfordran (intäkt) eller en slutavräkningssskuld (kostnad) för församlingarna. Både förskottet för 2017 och slutavräkningen för 2015 bokförs enligt kontantprincipen som en intäkt det år som medlen sätts in på församlingarnas respektive bankkonto, det vill säga 2017. Eftersläpning är en fördel då den ger Svenska kyrkan bättre planeringsförutsättningar.

Diagram 2. Kyrkoavgiftsintäkt församlingar 2017-2021, reala värden

Preliminärt publiceringsdatum för nästa kyrkoavgiftsprognos är den 10 oktober 2016.

2.3 PROGNOSENTAGANDEN

Kyrkoavgiftsprognosen baseras på SKL:s senaste bedömning av skatteunderlagets långsiktiga utveckling. Till det har lagts en justering för effekten från fortsatt medlemsminskning enligt publikationen "Medlemsprognos 2014-2030 Sverige". Hänsyn i prognosen har också tagits till att medlemmar som lämnar Svenska kyrkan är i arbetsför ålder och har en förhållandevis hög kommunalt beskattningsbar inkomst. Kyrkoavgiftssatserna har antagits ligga kvar på 2016 års nivå under hela prognosperioden.

Prognoser är inte facit!

En rad händelser kan leda till att den ekonomiska utvecklingen blir en annan än den som redovisas i en prognos. Till exempel beror arbetsmarknadens utveckling på såväl konjunkturella som strukturella förändringar. Osäkerheten illustreras ibland med ett osäkerhetsintervall runt prognosen.

Prognoser ger dock en plattform att stå på, och de ger en bild av hur makroekonomiska förlopp hänger ihop. I massmedia ges ofta en endimensionell bild av prognoser, i termer av huruvida de träffar rätt eller inte. Men väsentligare än en prognos träffsäkerhet, är huruvida den analys som ligger bakom är relevant och tar hänsyn till befintlig information. En bra prognos kan slå fel på grund av yttre oförutsägbara händelser.

3. Makroekonomisk utblick – omvärldsfaktorer av betydelse för församlingarnas intäkter och kostnader

3.1 AVGÖRANDE VÄGVAL FÖR GLOBALA POLICYEXPERIMENT (SEB NORDIC OUTLOOK AUGUSTI 2016)

Det senaste halvåret har präglats av stora ekonomiska och politiska händelser som exempelvis britternas beslut om att lämna EU (Brexit), ett turkiskt kuppförsök och flera terroråd i spåren av en allt mer komplicerad konflikt i Mellanöstern. Därtill pågår ett amerikanskt presidentval och allt starkare högerpopulistiska tongångar hörs runtom i Europa. Det börjar också närma sig vägs ände när det gäller penningpolitiska styrmedel som exempelvis räntesänkningar och stödköp av obligationer vilket får fler att tro att s.k. helikopterpengar kan bli nästa (sista?) verktyg för att få upp inflationen och öka den privata konsumtionen. Trots detta har de finansiella marknaderna stått emot bra och visat styrka. Det finns övervägande positiva konjunktursignaler från USA och i Eurozonen driver privat konsumtion tillväxten uppåt. I Kina mattas ekonomin av men under kontrollerade former och de högre olje- och råvarupriserna har bidragit till fortsatt återhämtning på tillväxtmarknaderna.

SEB har reviderat ner sina BNP-prognoser gällande global BNP-tillväxt för 2016 och 2017. De räknar nu med en global BNP-tillväxt på 3,1 respektive 3,5 procent för 2016 och 2017, jämfört med 3,4 och 3,8 procent i Nordic Outlook februari.

Prognosen för den svenska BNP-tillväxten ligger på 3,7 procent för 2016, för att sedan falla tillbaka till 2,8 procent 2017.

3.2 FINANSIELL UTVECKLING FRAM TILL DEN 29 AUGUSTI

Efter en tung inledning på 2016 har både den svenska och de globala aktiemarknaderna återhämtat sig starkt. Stockholmsbörsen har fram till och med 29 augusti gått upp med 4,0 procent. Den globala aktiemarknaden har gått upp med 6,0 procent.

Obligationsfonder såsom Ethos räntefond har avkastat 4,0 procent. Huvudanledningen till obligationsfonders positiva avkastning är fortsatt kraftigt fallande räntor.¹ 10-årsräntan har t.ex. sjunkit från 1,0 procent vid årsskiftet till rekordlåga 0,1 procent.

Penningmarknadens utveckling, som Riksbanken ansvarar för, påverkar församlingarnas ränta på in- och utlåning av likvida medel. Dessutom påverkas församlingarnas internräntesats på materiella anläggningstillgångar och gravskötselsskuld. Reporäntan ligger efter Riksbankens penningpolitiska möte i juli kvar på -0,5 procent. Den expansiva penningpolitiken ser ut att fortsätta även under 2017 men kommer förmodligen sedan gradvis minska. Detta tillsammans med att inflationstakten är alltjämt låg och att de internationella centralbankerna fortsätter att utöka sina stödprogram gör att en höjning av reporäntan skjuts allt längre fram i tiden. Riksbankens nästa penningpolitiska möte äger rum den 6 september.

Nedan visas en tabell över Riksbankens prognos gällande reporäntan.

¹ I samband med köp av räntebärande värdepapper finns en ränterisk. Det är risken för att räntan går upp när du redan har en placering till låg ränta. När räntorna stiger faller obligationskurserna. När räntorna faller, stiger värdet på obligationerna.

Tabell 2

Reporänta i procent, årsgenomsnitt (tidigare prognos inom parantes)

	2015	2016	2017	2018
Riksbanken juli (februari)	-0,3 (-0,3)	-0,5 (-0,5)	-0,5 (-0,4)	0,0 (-0,4)

3.3 VÅRÄNDRINGSBUDGETEN OCH VÅRPROPOSITIONEN

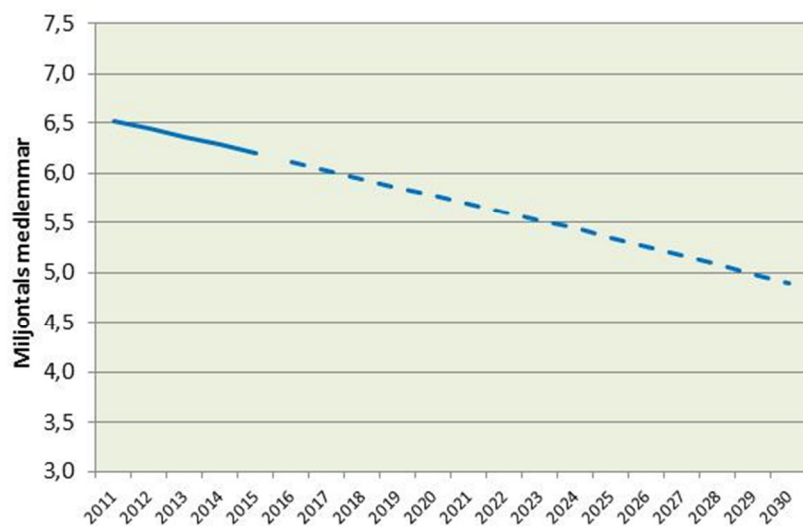
I vårändringsbudgeten för 2016, som regeringen lämnade till riksdagen i mitten av april, fanns förslag om drygt 27 miljarder kronor i utökade utgifter. Detta inte minst mot bakgrund av förändrade antaganden om antal personer i olika transfereringssystem, främst antal asylsökande som är berättigade till ekonomiskt stöd och boende.

Samtidigt lämnade regeringen även den ekonomiska vårpropositionen inför 2017 till riksdagen. Som ett led i strävan efter att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020 föreslås i propositionen satsningar på kompetens, utbildning och matchning, investeringar för framtiden i bland annat bostäder och infrastruktur samt en aktiv näringspolitik för fler och växande företag. Då klimatfrågan är regeringens högst prioriterade miljöfråga finns också förslag i propositionen som i förlängningen är tänkt att leda till att Sverige blir ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

3.4 MEDLEMSUTVECKLINGEN

Människor flyttar i hög grad från glesbefolkade områden till de större städerna, en företeelse som bidrar till att medlemsminskningens takt i församlingarna varierar i olika delar av landet. I dagsläget tappar Svenska kyrkan medlemmar främst på grund av utträden, men från mitten av 2020-talet väntas generationsväxlingen² vara den mest drivande faktorn för utvecklingen. Takten på medlemsminskningen kommer då också att öka.

Diagram 3. Medlemsutveckling

Källa: Medlemsprognos 2014-2030 av Svenska kyrkan i samarbete med Statisticon AB

Medlemmarnas privatekonomiska situation kan påverka beslut om medlemskap i Svenska kyrkan. I det sammanhanget kan nämnas att hushållens skuldsättning i förhållande till disponibel inkomst

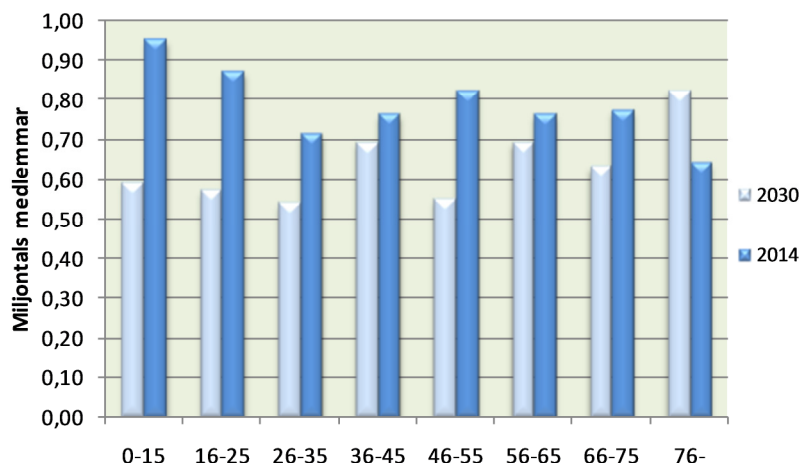
² Med generationsväxling avses skillnaden mellan antalet döpta och antalet avlidna i församlingen.

beräknas ha stigit till drygt 195 procent år 2019 (Riksbanken juli 2016).

3.5 ÅLDERSSTRUKTUR BLAND MEDLEMMARNA

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan beräknas sjunka från 6,3 miljoner 2014 till 5,1 miljoner 2030. I diagrammet nedan syns att antalet medlemmar i åldersgruppen 46-55 år, den åldersgrupp som har de högsta inkomsterna, beräknas sjunka relativt kraftigt. Den enda grupp vars medlemsantal beräknas öka fram till 2030 är i åldern 76 år och uppåt.

Diagram 4. Medlemmarnas åldersstruktur

Källa: Medlemsprognos 2014-2030 av Svenska kyrkan i samarbete med Statisticon AB

3.6 SYSSELSÄTTNING

Sysselsättningen bland medlemmarna har en direkt påverkan på underlaget till kyrkoavgiften. Efterfrågan på arbetskraft i Sverige fortsätter att öka de kommande åren, men jämfört med utvecklingen 2015 och 2016 väntas sysselsättningsstillväxten att därefter avta. I takt med att sysselsättningen stiger väntas också bristen på arbetskraft att stiga, både inom offentlig och privat sektor. Den demografiska utvecklingen med fler utrikes födda i befolkningen medför att sysselsättningsgraden börjar minska under 2017 i takt med att fler nyanlända räknas in i befolkningen. Tabellen nedan redovisar sysselsättningsförändring för hela befolkningen (inte bara medlemmar) enligt olika prognoser.

Tabell 3

Sysselsättning, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2015	2016	2017	2018
Konjunkturinstitutet juni (dec)	1,4 (1,3)	1,6 (1,8)	1,4 (1,7)	0,9
Riksbanken juli (feb)	1,4 (1,4)	1,6 (1,6)	1,0 (1,3)	0,7
Snitt SEB & Swedbank aug (feb)	1,4 (1,4)	1,8 (1,8)	1,5 (1,5)	1,1

3.7 LÖNEÖKNINGAR

Löneökningstakten i samhället påverkar dels storleken på intäkten från kyrkoavgift, men också Svenska kyrkans egna personalkostnader. För merparten av de kollektivavtal som löper ut i år har nu nya avtal tecknats, vilket omfattar cirka 2,5 miljoner löntagare. De flesta avtal är slutna på 12-13 månader. Bristen på arbetskraft väntas stiga ytterligare under kommande år, vilket får påverkan på

löneutvecklingen utöver avtal. Kollektivavtal har även tecknats för Svenska kyrkans 22 000 anställda, vilket i likhet med industrin innebär en avtalsmässig löneökning på 2,2 procent och gäller fram till 31 mars 2017. Bristen på arbetskraft i Sverige väntas stiga de närmaste åren, vilket får påverkan på löneutvecklingen utöver avtal.

Tabell 4

Timlön enligt KL, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parentes)

	2015	2016	2017	2018
Konjunkturinstitutet juni (dec)	2,5 (2,5)	2,9 (3,1)	3,3 (3,4)	3,5
Riksbanken juli (feb)	2,4 (2,4)	2,8 (3,2)	3,3 (3,5)	3,6
SKL aug (feb)	2,5 (2,5)	3,1 (3,2)	3,4 (3,4)	3,6

3.8 INFLATIONEN OCH KOSTNADSUTVECKLINGEN

Inflationen mätt med KPI har hållits tillbaka av fallande räntekostnader och är fortsatt låg, men den underliggande inflationen har däremot stigit sedan 2014. Denna uppgång hänger samman med den tidigare försvagningen av den svenska kronan och stigande resursutnyttjande i svensk ekonomi. Utfallet av den brittiska folkomröstningen om EU har under andra halvåret fått en försvagande effekt på kronan. Visserligen bidrar detta i sig till en högre inflation, men det faktum att hyres- och energiprisökningar nu väntas bli lägre får det motsatta effekter på inflationsförväntningarna. Prognosinstitutet räknar nu med att inflationsmålet om två procent uppnås först år 2018.

Tabell 5

KPI, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parentes)

	2015	2016	2017	2018
Konjunkturinstitutet juni (dec)	0,0 (0,0)	0,9 (0,9)	1,4 (2,2)	3,1
Riksbanken juli (feb)	0,0 (0,2)	1,0 (0,7)	1,7 (2,1)	2,6
Snitt SEB & Swedbank aug (feb)	0,0 (0,0)	1,0 (0,8)	1,5 (1,9)	2,3

4. Hjälp och stöd till församlingarnas budgetarbete

Dokumentet Budgetförutsättningar 2017 finns tillgängligt på intranätet och innehåller information om allmänna förutsättningar för arbetet med budget 2017. Budgetförutsättningar 2017 finns på intranätet, sökväg Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans/Ekonomi/Budget/ Budgetförutsättningar 2017.

Simuleringsmall för beräkning av kyrkoavgift samt eget kapital

På Svenska kyrkans intranät -under Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans/Ekonomi/Mallar och Blanketter/ Hjälpdokument till budgetarbetet -finns en mall i excelformat för beräkning och simulering av kyrkoavgift, ekonomisk utjämning samt eget kapital för åren 2017–2030. Mallen är avsedd att tillämpas på församlingar med egen ekonomi samt pastorat.

5. Hjälp och stöd i finansiella frågor

Nationell nivå vill förenkla och effektivisera kapitalförvaltningen för samtliga enheter inom Svenska kyrkan. Alla verktyg är på plats för en effektiv etisk kapitalförvaltning, mer information finns också på intranätet där man även hittar de styrande dokumenten kring förvaltningen:

<http://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/finans>

5.1 KYRKKONTOT – RÄNTA PÅ LÄTTILLGÄNGLIGA PENGAR

Kyrkkontot som är ett transaktionskonto ger motsvarande Riksbankens reporänta plus 0,50 % (per den 17 februari, 0 %) på hela tillgodohavandet. Basutbudet av betaltjänster är avgiftsfria. Här placeras alltså det kapital som ska vara lättillgängligt. Ett gott förvaltningsresultat inom kyrkkontot har gjort att vi flera år haft möjlighet att dela ut en extra ränta till kontohavare. **Kyrkkontot har i de flesta fall gett en bättre avkastning än alla korta fastränteplaceringar samt korta räntefonder. Vår ambition är att fortsätta med det, även om det p.g.a. ränteläget inte var möjligt att göra en extra ränteutdelning för 2015.**

5.2 ETHOS FONDER – ETISK, EFFEKTIVT OCH ENKELT

Fonderna förvaltas i enlighet med de etiska krav som kyrkostyrelsen fastställt i finanspolicyen för Svenska kyrkans nationella nivå. Det innebär fokus på att investeringar görs i välskötta företag som arbetar med hållbarhetsfrågor som har bäring på affärsverksamheten, samtidigt som investeringar inte görs i företag vars verksamhet vi vill undvika, t ex vapenproduktion och utvinning av kol och olja.

5.3 Ethos räntefond förvaltas av SEB och har mellan 25–40 underliggande räntebärande värdepapper nominerade i svenska kronor. Risken är förhållandevis låg. Fonden lämpar sig väl för en placering på två år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,07 procent.

5.4 Ethos aktiefond Sverige förvaltas av SEB och består av mellan 40–60 bolag som är noterade på Stockholmsbörsen. Risken är förhållandevis hög och marknadsvärdet kan variera mycket. Fonden lämpar sig för en placering på fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,14 procent.

5.5 Ethos aktiefond Global förvaltas av RobecoSAM (tidigare namn SAM, Sustainable Asset Management) men administreras av SEB. Fonden investerar i bolag globalt och antalet innehav är mellan 30-60 stycken. Risken är förhållandevis hög och marknadsvärdet kan variera mycket. Fonden lämpar sig för en placering på fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,50 procent.

Genom att använda sig av kyrkkontot och de tre Ethosfonderna har en församling alla verktyg som krävs för att få en kostnadseffektiv kapitalförvaltning med god riskspridning som också lever upp till de krav som nationell nivå ställer på sina förvaltare gällande etik. På intranätet finns det också exempel på andra fonder som förvaltar i enlighet med svenska kyrkans policy.

5.6 RISK OCH AVKASTNING, NÅGRA ORD PÅ VÄGEN...

Grundprincipen för alla investeringar är enkel. Risk och avkastning går hand i hand. Investeringar med låg risk ger normalt låg avkastning, samtidigt som högre risker kan ge högre avkastning. Med en högre risk måste du även vara beredd på att kapitalet också kan sjunka i värde.

5.7 AVKASTNINGSMÅL FÖR NATIONELL NIVÅ SAMT FÖRDELNING MELLAN AKTIER OCH RÄNTOR

På nationell nivå har vi en långsiktig placeringshorisont. En lång placeringshorisont ger möjlighet att ta en högre risk för att i det längre perspektivet erhålla en högre avkastning. Det övergripande målet

för avkastningen är en real avkastning på 3 procent över en rullande tioårsperiod mätt som årlig avkastning. Det innebär att avkastningen ska överträffa inflationen (mätt som konsumentprisindex) med 3 procentenheter. En fördelning med 50 procent aktier och 50 procent räntor är normalt utgångsläget för att nå det långsiktiga avkastningsmålet.

5.8 ENKELT, ETISKT OCH VÄLDIGT KOSTNADEFFEKTIVT

Det långsiktiga kapitalet kan t.ex. fördelas enligt följande: 20 procent Ethos aktiefond Sverige, 30 procent Ethos aktiefond Global samt 50 procent Ethos räntefond om man har ett liknande avkastningsmål som nationell nivå. Med den investeringen får man en god riskspridning med 130-160 underliggande värdepapper i tillgångsslagen aktier och räntor. Svårare behöver det inte vara! Alternativt kan man också placera i några av de andra fonderna som finns omnämnda på intranätet. Men tänk i så fall på att få en god riskspridning bland de olika tillgångsslagen.

5. Kontakt

Frågor, kommentarer och synpunkter på denna rapport kan lämnas till:

Kyrkoavgiftsprognos

Jan Östlund, Ekonom 018-16 95 40

jan.ostlund@svenskakyrkan.se

Makroekonomisk utblick samt Hjälp och stöd i finansiella frågor

Anders Thorendal, Finanschef 018-16 95 88

anders.thorendal@svenskakyrkan.se

AnnMargaret Dahlström, Ekonom 018-16 96 73

annmargaret.dahlstrom@svenskakyrkan.se

Liselotte Ågren, Ekonom 019-16 96 76

liselotte.agren@svenskakyrkan.se